

SPIRITUS

A KAPOSVÁRI EGYHÁZMEGYE LAPJA ❖ 23. évfolyam, 4. szám 2021. december

PÜSPÖKI ÁLDÁS SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA SZOBRÁRA

A marcali Gyümölcsoltó Boldogasszony Plébániatemplomban Varga László kaposvári megyéspüspök október 31-én tartott szentmiséjével vette kezdetét az az ünnepség, melynek keretében a templom körüli téren a főpásztor megáldotta Szórádi Zsigmond szobrászművész Szent II. János Pál pápa csillaga című alkotását. A megyéspüspök szentbeszédében az evangéliumban elhangzott legfőbb mózesi parancsról elmélkedett. Fotó: KISS KÁLMÁN

Folytatás: 4-5.o.

GYEREKKORI KARÁCSONYI FÉNYEK
Flament Krisztina írása 2.o.

BASILICA MINOR CÍM ANDOCSNAK
A búcsújáráhely elismerése 6-7.o

NAGY IDŐK NAGY TANÚJA
Közelkép Szörényi Jánosnérol 8-9.o

Karácsonyi fények

Gyerekkoromban, azért, hogy a szorgalmas anygalkák meghozhassák és feldíszíthessék a karácsonyfánkat, engem a szüleim átvittek anyai nagymamámékhoz. Szerettem ezeket az izgalommal és várankozással teli délutánokat.

Közel laktak a Balatonhoz, így sokszor kísértünk a mólóra. Alaposan szemügyre vettük, hogy fagy-e már a tó vize vagy ha már befagyott, milyen vastag lehet a jég, mikor lehet majd biztonsággal rámennni csúszkálni vagy korcsolyázni. A sirályok létszámának rutinos ellenőrzése után visszamentünk, egy könnyű kis ozsonna elfogyasztása végett. Utána feldíszítettük nagyieik kicsinyke fáját, hiszen tudvalevő, hogy az anygalkák csak a gyerekekhez visznek, elvégre rengeteg helyre kell menniük. S ha már úgylis itt vagyok, legyen hát segítségére az anygalkáknak, díszítsék egy kicsit én is. Fontosnak éreztem magam, s nagy komótosan akasztgattam a réges-régi díszeket az illatos fára, alaposan megfontolva melyik hová is kerüljön.

Mire besötétedett, megállt apa autója a ház előtt, nagyszüleim már ünneplőbe öltöztek s indulhattunk is. Egyik alkalommal épphogycsak a kertkapuig jutottunk felpillantottam, s csudás dolgot láttam! Villogó, színes fényeket, kereszt alakban.

– „Nézzétek, – kiáltottam fel – ott visznek egy karácsonyfát az anygalkák! Lehet, hogy éppen most viszik hozzánk! Siessünk!”

– „Az bizony meglehet!” – válaszolta nagyapám, megmosolyogva rajongó, naív hitemet.

Beszálltunk az autóba és arra gondoltam, ha elég gyorsan hazaérünk, – még az angyalok előtt – megláthatom, miképpen tudják bevinni a feldíszített fenyőfát a szobába. Természetesen hazaérkezésünkkor a szoba ajtaja már zárva volt, bent titokzatos csönd és sötétség. „Hát erről megint lemaradtam... – gondoltam magamban – na, talán majd jövőre.” Aztán én is ünneplőbe öltöztem, amit anya gondosan bekészített a fürdőszobába. Amikor kijöttem, megszólalt a kiscsengő, a szobaajtó cikornyás üvegén át pedig sejtelmesen villogó, színes fények vártak.

Beléptünk az ajtón s én tágra nyílt szemekkel álltam a karácsonyfa előtt. Közösen – a lemezjátszó s egy bakeszert segítségével – együtt énekeltünk, aztán boldog, áldott karácsonyt kívántunk egymásnak. Ezután következett az ajándékosztás. Ezt imádtam, mert mindig én vihettem oda a csomagot boldog tulajdonosának. Amíg nem tudtam olvasni, először anyukámhoz vittem, aki elolvasta a kis cédulát, eztán én nagy műgonddal odaszállítmányoztam az illetékesnek az ajándékát.

Még kisebb lehettem – nem voltam még iskolás –, amikor betlehemesek jöttek hozzánk. Ha felidézem, csak néhány mozaikkép villan fel. Arra emlékszem, hogy ők milyen magasak, én meg milyen kicsi vagyok... Emlékszem három, mélyhangú fiatalemberre, a subájukra, a kicsi jászolra. Megilletődve néztem őket.

Mikor erre gondolok, bevillan az az érzés, minthogyha egy másik időszakban lettünk volna, talán éppen ott és akkor, az igazi jászol mellett...

Felnőttként már én is segítettem otthon a díszítésben – ugye emlékszünk – azért, hogy az anygalkák eljussanak minél több jógyerekhez. Egyszer felelevenítették ezt a történetet a szüleim. Mármint azt, hogy karácsonyfának néztem egy repülőgép színes fényeit...

Amíg apa nővérei éltek, ők is csatlakoztak hozzánk. Nemrégiben kezembe került egy fotó, ahol heten ülünk egymás mellett. Aztán múltak az évek, egyre kevesebben lettünk a karácsonyfa körül, az angyalok serege meg csak egyre bővült, csak bővült...

Mára már csak ketten maradtunk az anyukámmal. Ronkonok szerte az országban és a nagyvilágban. Az ünneplőruha, a fenyőillat még megvan és az az ősrégi játékoszlan, akit hároméves koromban kaptam s e sorok írásakor biztatóan néz rám huncut gomb-szemeivel a másik szobából. Mikor karácsony estéjén – felpakolva ajándékkal és finomságokkal – átbálgatok anyukámhoz, fel-felpislatok az égre. Hátha megint látom őket. Mert igenis én akkor és ott angyalokat láttam!

Még hogy repülőgép! Felnöttek!?! Ugyan már!

Nem tudnak azok semmit...

FLAMENT KRISZTINA

A szerkesztő jegyzete

Szöveg: LŐRINCZ SÁNDOR

„Az Antikrisztus cifra névjegyét / színes bakelit-tálcán kínálja – / az Égi Küldött a küszöbön ül, / hogy behívják, arra várva.” – írta Jókai Anna Az Advent című versében. A Kosuth-nagydíjas író nem rejtette véka alá a véleményét, s azon ikonikus alakok egyike volt, aki szívből aggódott e népért, nemzetért s a hitünkért. Anna már odafentről figyel, vigyáz ránk, csakúgy, mint dr. Berta Gyula, a mosdósi Tüdő- és Szívkörház egykori főorvosa, aki a közelmúltban szin-

tén az örökkévalóságba szenderült, és nemcsak családjának hiányzik, hanem a templomból is, és a megyeszékhely kulturális-zenei-művészeti eseményeiről. Dr. Rumszauer Miklós atya nem véletlenül búcsúztatta így: nem érte, hanem hozzá imádkozik, hogy járjon közbe értünk. Merthogy mindenkor kell az égi segítség, de e mostani, s nem kizárólag a Covid miatt megbillent világban különösen. Dr. Simicskó István, a Kereszténydemokrata Néppárt Országgyűlési Képviselőcsoportjának frakcióvezetője is vallja: hatalmas szellemi küzdelemnek vagyunk tanúi. Európa – és benne

minden, amit eddig ismertünk és a jelenlegi formájában megszerettünk –, a klasszikus európai keresztény kultúra ma veszélyben van. Fel kell készülnünk tehát arra, hogy megvédjük azt az örökséget, amelyet őseink ránk hagytak. Beigazolódni látszik Balás Béla emeritus püspök megállapítása is, miszerint az ateizmus nemzetbiztonsági kockázat.

Van tehát feladat bőven, ám advent hetei segítségünkre sietnek, s ha helyesen készülünk az Úrjövetre, akkor karácsonykor nagyobb erővel hat majd a hír: Jézus megszületett. A szívünkben is.

Egyházmegyei füveskönyv

A SZERKESZTŐ MINDIG TANUL; FŐLEG, HA OLYAN GONDOLATOKAT HALL, AMELYEK ÖRÖKRE FOGÓ TINTAKÉNT LELKÉBE VÉSŐDNEK, ÉS AZT SZERETNÉ, HA KÖZKINCCSÉ VÁLNÁNAK, HA MINÉL TÖBBEK TÖLTEKEZNÉNEK BELŐLÜK. ÍME EGY CSOKOR:

Dr. Sipos Imre, ezüstmisés szerzetes, a miklósi székhelyű Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség tagja: – A „remetemagány” kiváló az Istenkeresés elmélyítésére. Nem tudunk hitelesen adni, ha magunk nem töltődünk. Mernünk kell csendben lenni, hogy meghalljuk Isten szavát. Sokan félnék a csendtől, mert az szembesítené őket nyüzsgő életük felszínességével, sok esetben életük értelmetlenségével. A természet titkainak szemlélése rányit a dolgok, folyamatok Rendezőjére is.

Dr. Matolcsy Gusztáv kaposvári gyógyszerész és felesége: – Ahogy távolodunk fiunk, Gusztai földi életétől és halálától, ezzel párhuzamosan mindennap közeledünk a vele való találkozáshoz. Lehet, hogy ez az idő már kevesebb, mint az elmúlt 11 esztendő, s akkor talán választ kapunk a miértre is. Az ateisták rosszabb helyzetben vannak, hiszen nem tudják feldolgozni a halált, mi hívők, legalább bizhatunk az örök életben, amely itt, a Földön kezdődik... – Nem fordítottunk hátat Istennek, mert Ő sem fordított hátat nekünk. Ha megtagadjuk Istent, akkor a remény is

meghal. – Hűek maradtunk a Szent Imre-templomhoz, és próbáljuk sokféle módon erősíteni istenkapcsolatunkat, jóllehet: hiába megy évről év, az óriási úr, Gusztai hiánya nem csökken. Annál szörnyűbb pedig nincs, amikor szülő temeti gyereket. Többen tanácsolták: forduljunk pszichológushoz, mert nem nyaldoshatjuk életünk végéig a múlt sebeit. Nem megyünk lélekgyógyászhoz, mert nekünk Jézus a legfőbb gyógyszerünk és pszichológusunk.

Horváth András nagybajomi plébános: – Sok új dolgot meg kellett tanulni, amelyeket káplánként nem lehetett átlátni, ám az adminisztráció mellett fontosabb az emberi oldal, hogy egy plébános miként tud a közösség vezetője, illetve formálója lenni, hogyan tud segíteni úgy, hogy ne ő legyen a középpontban. A jó közösség nem a plébánosra, hanem a Jóistenre és a tagok egymás közti kapcsolatrendszerére épül, de közben fontos koordináló szerep vár a plébánosra, akinek aktív jelenléte működteti a közösséget.

Püspöki áldás Szent II. János Pál pápa marcali szobrára

Szöveg és fotók: KISS KÁLMÁN

Az ember annak az Istennek a képmására lett teremtve, aki maga a szeretet. Ahogyan a Mindenható minden tevékenységét a szeretet vezérli, úgy kellene az embereknek is az érzését, gondolatát, cselekedetét irányítania ugyanennek. Az igazi szeretet mindig egy másik személy felé fordul: Isten vagy embertárs felé. Az önzetlen szeretet megnyílik a másik felé, hogy őt gazdagítsa. Ezáltal Isten országa is növekszik a szeretet által – nyomatékosította a főpásztor. Az istentisztelet után a templom körüli téren egy szép műsor keretében leplezték le, áldották meg, és adták át a Szórádi Zsigmond szobrászművész által elkészített „Szent II. János Pál pápa csillaga” elnevezésű alkotást.

Az ünnepséget a Fény Gyermekei Katolikus Zenekar „Csak állok szólanul” című gitáros éneke nyitotta meg, ezután Kiss Iván címzetes prépóst, plébános köszöntötte a megjelent vendégeket, híveket és a városlakókat.

Majd dr. Sütő László polgármester felszólalásában méltatta Szent II. János Pál pápa nagyságát, történelmi szerepét, a magyar vonatkozásokat. Ezt követően a zenekar a zalalövői Szent Veronika Kórus „Emléked őrizzük” című dalát adta elő. Majd pedig Tóth Eszter Ágnes gimnazista

felolvasta a Szentatya életútját, külön megemlítve a nevezetes magyarországi pápalátogatásokat is. Ezután felhangzott a „Legyetek hajnali fény” kezdetű éneke, amely szintén II. János Pálról íródott, és amit az együttes külön erre az alkalomra tanult meg. Utána a pápa imáját

„Éljen Magyarország! Éljen Mária országa!”

Emléktábla Pacelli bíborosnak

Fotó: KOVÁCS KRISZTIÁN

Varga László megyéspüspök áldotta meg október 25-én azt az emléktáblát, mely az 1938-as Eucharisztikus Kongresszus nagykanizsai vonatkozású eseményének állít emléket.

1938-ban, a Kongresszusról visszatérve, Eugenio Pacelli bíboros, pápai legátus – akit egy évvel később XII. Piusz néven pápává szenteltek – és Serédi Jusztinián hercegprímás Nagykanizsán búcsúztak el egymástól. A különvonat 22 óra 20 perckor érkezett a nagykanizsai állomásra, ahol Pacelli bíboros „Éljen Magyarország! Éljen Mária országa!” felkiáltással,

Pozsonyi Anna egyetemista mondta el. Melynek záró sorai jól jellemzik a Szentatya alázatos, önzetlen életét és tiszta jellemét: „Uram, maradj az, aki mindig is voltál: a megbocsátó Édesatyám. Ez indítson arra, hogy én is tudjak megbocsátani. Ne engedd, hogy valaha is fáradt legyek a köszönet-mondáshoz. Ne engedd, hogy valaha is abbahagyjam a dicséretedet. Tartsd meg és növeld a hitemet. Szólj Uram, még hallja a Te szolgád!”

Ezután került sor a szobor leleplezésére, melynek megtisztelő feladata Móring József Attila országgyűlési

képviselőre és dr. Sütő László marcali polgármesterre hárult. Majd Varga László megyéspüspök megáldotta és megszentelte az alkotást.

Ezt követően Molnár Ágnes Anna önkormányzati képviselőnő, a szoborállítás ötletadója felelevenítette a kezdeteket, a koronavírus-járvány miatti nehézségeket, az adománygyűjtés körülményeit, amelynek következtében végül összefogással sikerült megvalósítani a terveket. Ezeket követően Szórádi Zsigmond szobrászművész pályáját és alkotásait, valamint marcali kötődését is méltatta beszédében, továbbá elmagya-

rázta a jelenlévőknek a szobrász által megformált alkotás legfőbb jellegzetességeit, mondanivalóját. Végül a Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetségének konzulja, Andrzej Kalinowski első tanácsos úr szólt a hallgatóságához. Beszédében a közös lengyel-magyar történelmi múltat, a két nép barátságát, küzdelmeit, összetartozását emelte ki, valamint Szent II. János Pál pápa egyházfői szerepét; továbbá köszönetet mondott a marcali ünnep megvalósításáért.

A műsor végén Iván atya mindenkinek megköszönte a felajánlásokat, amelyekből megszülethetett ez a szép alkotás. Majd a Magyar és a Lengyel Himnuszokkal zárult a program.

A szoborszentelésen jelen volt még a Lengyel Köztársaság Keszthelyi Konzulátusáról Cséby Géza tiszteletbeli konzul és családja; Huszti Gábor, a Somogy Megyei Közgyűlés alelnöke, Bereczk Balázs alpolgármester, Szórádi Zsigmond szobrászművész, valamint marcali önkormányzati képviselők, intézmények, és civil szervezetek vezetői továbbá az adományozók és a hívek is.

Ezt követően a meghívott vendégeket a Marcali Római Katolikus Egyházközség egy díszében látta vendégül, amely kötetlen beszélgetéssel zárult.

„Nem pártfogója, hanem jó barátja vagyok az istenfélő magyar nemzetnek”

XII. Piusz Eugenio Pacelli néven római arisztokrata családban született 1876. március 2-án. Rendkívüli tudástára és buzgóságára sokan figyeltek a Vatikánban, így 1901-ben a Szentszék szolgálatába állott. 1917-ben kapott Münchenbe nunciusi kinevezést, 1929-ben elnyerte a bíborosi rangot. Szentszéki államtitkárként Pacelli 1939. február 10-ig szolgálta az egyházat. XI. Piusz szívesen bízta meg államtitkárát személyi képviselővel és küldte külföldre, a nemzetközi eseményekre. Pacelli jelentősen meghatározta a szentszék politikai irányvonalát. Majd egy évtizedig végzett példás szolgálata után 1939. március 2-án választották XII. Piusz néven pápává. A magyar zarándokokat mindig kitüntetett figyelemmel fogadta, a koronázásán megjelent magyar küldöttségnek pedig ezt mondta: „Nem pártfogója, hanem jó barátja vagyok az istenfélő magyar nemzetnek.”

XII. Piusz pápa a második világháború után atyái szeretetének éber figyelmével kísérte a magyarországi eseményeket és az 1956-os forradalom kirobbanása után minden rendelkezésére álló eszközzel küzdött a magyar nép leigázói ellen.

magyar nyelven üdvözölte a tiszteletere összegyűlt több száz hívőt. Ezt követően a pápai legátus a peronon állva egy teljes órán keresztül minden egyes eléje járuló hívőt áldásban részesített, majd „Éljen Krisztus Király!” köszöntéssel búcsúzott el Magyarországtól.

Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából 2021-ben állított, mészkőből és márványból készült emléktáblát Bárczi Miklós és a nagykanizsai Jézus Szíve Plébánia kezdeményezésére Szemenyey-Nagy Tibor szobrászművész készítette.

Az ünnepi alkalmon Várnai László esperes-plébános köszöntötte a jelenlévőket. Hálát adott az elkészült alkotásért és mindazokért, akik segítettek a kezdeményezés megvalósulásában. Ezt követően a szobrászművésszel közösen leleplezték az alkotást, majd Varga László megyéspüspök megáldotta az emléktáblát.

Basilica minor rangra emelték az andocsi kegytemplomot

Tanuljunk imádkozni Máriától!

Szöveg és fotó: KLING MÁRK

Október 10-én, a délelőtti szentmisében hirdették ki az andocsi Nagyboldogasszony-templom Basilica minor rangra emelését.

A Magyarok Nagyasszonya főünnepét követő vasárnap több száz zarándok érkezett Andocsra, hogy együtt adjanak hálát az elnyert kegyelmekért.

– Nagyon örültem, mikor egyházmegyénk és az andocsi kegytemplom számára megkaptuk ezt az ajándékot – fogalmazott Varga László megyéspüspök a szentmise elején, majd hozzátette: Werner Józsefné andocsi polgármester kitartó, áldozatos munkájának és a plébános úr hűségének „zörgetésének” is nagy szerepe volt a cím elnyerésében.

A főpásztor szavait követően Szalai Tamás plébános felolvasta az Isteniszteleti és Szentségi Kongregáció 2021. május 24-i határozatát, melyben Basilica minor rangra emelik a templomot. A címet a templom az 500 éves töretlen, ma is élő zarándok hagyományának és ezáltal kegyelem-

közvetítő szerepének figyelembevételével nyerte el.

– Ezen a gyönyörű ünnepen arra hívlak benneteket, hogy tanuljunk imádkozni Máriától – kezdte szentbeszédjét Varga László megyéspüspök.

– Az ima nem csak azt jelenti, hogy elvégzünk bizonyos imádságokat, amiket megtanultunk, vagy amelyek az imakönyveinkben benne vannak és nagyon szeretjük őket. Ennél többet jelent: kapcsolatot.

Mikor Jézust kérték a tanítványai, hogy tanítsa őket imádkozni, akkor egyetlen egy imát, a Miatyánkot tanította meg nekik. Ugyanakkor egész földi működése során imádkozni tanította a tanítványait eléjük élve, hogy mit jelent a kapcsolat a mennyei Atyával. Az ima lényege a kapcsolat.

A Szűzanya imádságának lényege az a szenvedélyes szeretet, mellyel az Úr Jézust szerette. Minden ebből a szeretetből fakadt: az imádsága, a szolgál-

Szent Vendelre emlékeztek Göllében

Szöveg és kép: BODÓ IMRE

Több mint 250 éves hagyományt követve gyűltek össze a göllei, kisgyaláni, fonói, kaposvári és dombóvári hívek és elszármazottak a temetőben található Szent Vendel kápolnánál. Göllében Szent Vendel napja az 1754-es marhavész járvány óta fogadott ünnep. Először egy fogadalmi keresztet állítottak 1760-ban, majd később kápolnát építettek a göllei elődeink. Az idei szentmisét Szász Gyula mosdósi és egyben az új göllei plébános, illetve dr. Matykó Árpád állandó diakónus mutatta be. A plébános úr bevezetőjében kiemelte Szent Vendel példájának jelentőségét, majd Matykó Árpád diakónus szentbeszédében az ünnepekről, emlékek felidézéséről és vallásosságunk lényegéről beszélt. Nyomatékosította: fontosak

e rohanó életünkben az ünnepek, melyek hitünkre, annak erejére és a bizalomra is nagy hatással vannak. Őrizzük meg hitünket és ápoljuk a hagyományokat Szent Vendel cselekedetei vezéreljenek bennünket! – fejezte be gondolatait. A szentmise alatt

Nyerges Péter kántor a hagyományos Szent Vendel-énekeket adta elő orgonán a hívekkel együtt énekelve, majd a pápai és a magyar himnusszal ért véget az esemény. A mise celebránsai lerótták kegyeletüket Fekete István író sírjánál is.

lata, a tanítványsága, a krisztuskövetése. Mindent ez a szeretet határozott meg. Ezt a lényeges dolgot kell megtanulnunk a Szűzanyától úgy, ahogyan Jézust kérték a tanítványok.

Jézus a Miatyánkon túl eléjük élte az Atya iránti szenvedélyes szeretetét és kapcsolatát. Ezt a szeretetet szemlélve kérjük a Szűzanyát ezen a helyen, hogy tanítson minket imádkozni. [...] A szívünkbe kell bejuttatni mindazt az igét, tanítást, amit Jézustól hallottunk. Az ima lényege a kapcsolaton túl a változás, a krisztusivá formálódás. Ehhez szükség van a szívünk átalakulására,

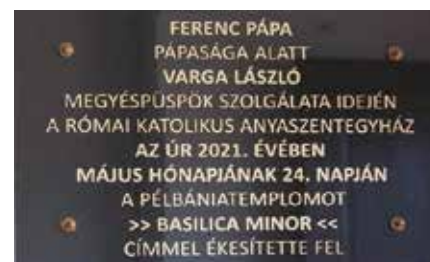
megváltozására. Ezt is megtanulhatjuk a Szűzanyától, aki Jézus első tanítványa volt. Szemlélte, itta Jézus szavait és követte őt minden körülmények között. Tanuljunk imádkozni Máriától! Kérjük ezt a szenvedélyes szeretetet és azt, hogy emlékeztessen bennünket mindarra, amit Jézus tett és tanított. Kérjük tőle, hogy segítsen a szívünkbe rejteni azokat az igéket, melyek a mi életünket kell, hogy megváltoztassák – fogalmazott a főpásztor.

A szentmisét követően a megyéspüspök megáldotta a templom bejáratánál elhelyezett emléktáblákat, melyek

latin és magyar nyelven hirdetik a Basilica minor címet.

A Basilica minor (kisebb bazilika) a pápa által templomoknak adományozott kitüntető cím, a templom építészeti stílusától függetlenül. Az elnevezés a Basilica maiortól való megkülönböztetés miatt terjedt el a 18. században. A Basilica minor címmel járó jogok között szerepel a teljes búcsú elnyerésének lehetősége évi négy alkalommal.

A szentmisén közreműködött a Cap-Puccini kórus, Szili Zoltán karnagy vezetésével.

„Ne félj, nem ítélek el!”

A magzatvesztés sebeinek gyógyulásáért

Szöveg és fotó: YOPPE.HU

Befejeződött a balatonboglári egyházmegyei nyaralóban tartott „Ne félj, nem ítélek el!” lelkigyakorlat, mely a magzatvesztés sebét hordozó sorstársaknak nyújt segítséget. A kis létszámú társaság heterogén volt abban a tekintetben, hogy gyermekét spontán vetélés, abortusz vagy lombikeljárs folyamán veszítette el. Ennek ellenére igazi sorsközösségé kovácsolódtak össze a résztvevők, egymást segítve és erősítve a gyászfeldolgozásban. Abban is különböztek, hogy ki milyen régóta hordozta fájdalmát. Megrendítő volt mindannyiunknak annak a fiatal párnak a sorsa, aki pont ezekre a napokra várta gyermeke megszületését, és ehelyett a magzatvesztés fájdalma markol most a szívükbe...

Egy idősebb érintett így fogalmazott: „30 éves történet, amit nem dolgoztam fel, sok sebem ebből a töből fakadt és burjánzik... örületes gubancban élek”.

A napok előrehaladtával formálódtak a szívek is. Bár lelkileg megterhelő volt, így vallott erről az egyik résztvevő: „jólesett kimondani a gondolataimat ilyen mélységben”. Más ezt emelte ki: „haladás az életemben, hogy szembe tudok nézni a félelmeimmel”. Az Úr átölelő, tapintatos szeretetét minden nap megérezhettük, akármilyen mély sebek szakadtak is fel. „Szembesülni öröm és hatalmas megpróbáltatás.” Ahogy egy résztvevő összegezte: „végül is Isten nagyon jó, mindig erre jutok”.

A záró gondolatok egy csokrával szeretnénk hálát adni a mennyei Atyánknak minden kegyelméért:

„A mi kapcsolatunk erősödött, többek

között ennek a hétvégének köszönhetően.”

„Istenkapcsolatomat mélyítette ez a lelkigyakorlat. Bízom benne, hogy ez is a Jóisten tervének része volt. Eljuttottunk a mai kisimult lelkünkhöz.”

„Ha azt is hittük, Istennel vagyunk, nem voltunk... figyeljünk arra, miért romlik az életünk, és kérjünk segítséget jó helyen!”

„Láttam az arcát! Megbocsátott nekem!”

Az Úr gyógyító szeretete sok sebet megérintett, és hisszük, hogy mindenki életében elindult a gyógyulás. Dicsőség és hála a végtelenül irgalmas Istennek! Hordozzuk imáinkban továbbra is a magzatvesztés sebével küzdő testvéreinket! A Joppé Evangélicus Központ már készül a tavaszi lelkigyakorlat megtartására, melynek plakátja hamarosan megjelenik honlapunkon.

Fest, fotózik és nosztalgizik a katolikus gimnázium nyugalmazott igazgatóhelyettese

Hiszi, tanítja és hirdeti, hogy a kereszténység tettekkkel „fertőz”

Szöveg: LŐRINCZ SÁNDOR
Fotó: KOVÁCS TIBOR

Harminc éve, a rendszerváltoztatás következtében valóra vált egy álom Kaposváron. Létrejött a Nagyboldogasszony Római Katolikus Gimnázium – színesítve a somogyi megyeszékhely oktatási palettáját.

Szörényi Jánosné kaposvári tanárnő ma is emlékszik arra az euforikus érzésre, amikor egy korábban lehetetlennek tűnő elképzelés élő valóság lesz. Így történt ez három évtizede, amikor az akkori veszprémi püspök, Szendi József megbízta Ozsváth Ferencet, a tanítóképző egykori tanszékvezetőjét, hogy Baróti János apátplébánossal közösen „bábáskodjon” az iskolaalapítás körül, és „verbuváljon” egy tantestületet. Igenám, de akkor már valamennyi városi középiskolában lezárult a jelentkezés, így félő volt, hogy kudarcot vall a kezdeményezés. A papok így hirdették templomukban: az új gimnáziumba mindenkit felvesznek, a gyengébbeknek is lehetőséget kínálva bizonyításra, vallásgyakorlásra. Ozsváth igazgató úr a korábban a Munkácsyban tanító Szörényi Jánosné állította maga mellé helyettesnek, aki úgy emlékszik: mintegy félszázan je-

lentkeztek. Így indulhatott el két első osztály az utoljára a megyei pedagógiai intézet által használt épületben, a valamikori Zárdában. Két tanterem volt mindössze és egy igazgatói iroda.

Rajta kívül Pásztor Lajosné magyar-történelem szakos kollégája és az óraadók alkották a tanári kart – köztük Kontra József, a Tánccsics köztisztviselőben álló kémiantanára, később az ugyancsak tánccsicsos Szántó László, s a Munkácsy nyugalmazott igazgatója, Lóczy István; a latint és a németet is óraadók tanították. A főhitoktató kezdetben Rózsás László volt, majd egyre több pap vállalt szerepet a hitépitésben, hiszen egy egyházi intézményben különösen meghatározó a lelkeség. Tanárok és diákok között egyaránt.

– A szülők tisztában voltak azzal, kire bízzák gyereküket – summázott Szörényiné, aki nem titkolja: vallása miatt vállalkozott a váltásra. A matematika-kémia-művészettörténet szakos tanárnőben ma is elevenen élnek a kezdeti sikerek. Marek János helytörténeti szakkört vezetett, őt tanítványa közül valamennyi első díjat hozott el az országos honismereti versenyre. Büszkén említi a Mária evangéliuma rockopera adaptálását; osztálya először csak dalokat akart megtanulni belőle,

később önálló produkció született, melyet többször is bemutattak népes közönség előtt. Megszerezték a jogokat, Tolcsvayék örömmel küldték el a zenei alapot. Az egykori szereplők között volt Visnyei Katalin, aki tanárként tért vissza alma materébe. A János apostolt alakító Petőcz Andrásból színész lett, a Máriaát játszó, Kisberkiből származó Kiss Ildikót magyar származású osztrák fiú vette el, 3 gyermek édesanyja egy Graz melletti faluban tanítóskodik.

– Tanítványaink a hit mellett a művészetben éltek, megpróbáltuk felnyitni szemüket a teremtett világ szépségére – jegyezte meg a tanárnő, aki maga is fest, hogy gyógyuljon a lelke, hiszen nemrég temette el a férjét, akit 53 hónapig gondozott bérelt kórházi ágyon, de előtte édesanyját és nagynénjét is évekig ápolva. – Rendszeresen nyíltak kiállítások az aulában, osztálykirándulásaink értékek mentén szerveződtek; a helyi csodákat kerestük. Bebarangoltuk a Zselicet, volt, amikor 30 kilométeres gyalogtúrára indultunk, a szülőket piknikezni hívtuk, s így köszöntöttük őket anyák napján. A lélek és a test edzése párhuzamosan zajlott, s ennek gyümölcsseit mindenki érezte és értékelte. A tanárnő egyébként a közelmúltban állított össze két, relikviakkal teli albumot

Régi október

Szöveg: LÉVAY MÁRIA

Hatvanöt éve, hogy október 23-án, egy napsütéses keddi napon a fővárosban az egyetemista fiatalok, követeléseik alátámasztására és a nagyobb önállóságra törekvő Lengyelország támogatására, békés felvonulást szerveztek. A fiatalok spontán kezdeményezése magával ragadta a főváros lakóit is. Azon az őszön kezdtem el az első gimnáziumi évemet, és azt hittem, ezután már enyém az egész világ, végre beléphettem én is a nagybetűs Élet kapuján. Pedig de nagyon messze is voltam még a hön áhított felnőttkortól!

Gyakran gondolok '56 októberére, mely sokak számára már történelem, ám nekem a múltam egy része volt. Persze vidéki gimnazistaként csak a rádió hírein keresztül követhettem végig az eseményeket, de így is fontos állomása volt életem-

nek. Ha jobban belegondolok, akkoriban mások voltak a fiatalok. Úgy gondolom, talán tartalmasabb életet éltünk. Tiszteltük az időseket, fontos volt számunkra a család, és mivel anyagi javakban nem bővelkedtünk, más volt az értékrendünk, mint napjaink ifjúságának. Emlékszem, az egyik fivérem egyetemista volt akkoriban. Október közepén, amikor hazalátogatott, izgatottan mesélte el, hogy az egyetemen, de az ország többi egyetemén is sorra fogalmazzák meg követeléseiket, a változásokat akaró diákok. Kemény dolgokról volt szó, mint például a szovjet csapatok kivonása, új kormány alakítása Nagy Imre vezetésével, Rákosi és társai bíróság elé állítása.

Azon a verőfényes, langyos keddi napon tehát az egyetemisták a fővárosban tömegesen az utcára vonultak. Egy részük a Petőfi szobornál gyűlt össze, míg a műegyetemi hallgatók többsége a Bem-szoborhoz

vonult. A Petőfi-szobornál Sinkovits Imre, a Nemzeti Színház művésze tízezres tömeg előtt elszavalta a Nemzeti dalt. Egy diák felolvasta a 16 pontot. Közben a diákok köre kibővült a délelőtti műszakból érkező munkásokkal. A tömeg a Margit hídon át a Bem-szoborhoz vonult, miközben lengyelbarát, illetve Rákosi- és Gerő-ellenes jelszavakat kiabáltak. A Bem-szobornál egyesültek a műegyetemistákkal. Egyesek kivágták a sarló-kalapácsos címet a zászlókból. Veres Péter felolvasta az írók kiáltványát, Bessenyei Ferenc elszavalta a Szózatot, majd a Budapesten tartózkodó lengyel író, Zbigniew Herbert üdvözölte a tüntetőket. A tömeg ezután a Kossuth tér felé vette az irányt, követelve, hogy Nagy Imre beszéljen a Parlamentnél. A tüntetők első csoportjai délután öt óra tájban értek a Kossuth térre, melyet egy óra múltán már kétszáz ezres tömeg töltött be. Néhányan innen a Dózsa György úti Sztálin szoborhoz indultak, hogy ledöntsék a zsarnokság jelképét.

Mi vidéken mindezekről természetesen csak a rádióból értesültünk, ám a forradalmi események sodrában nálunk is történtek események. Október 25-én a

egyik osztálya négy esztendejéről, hogy átadja egykori iskolájának. Ahogy belelapoztam, belépőjegyek, névsorok, fényképek, programismertető mellett sok szépirodalmi részletet, versidézetet is felfedeztem. Aki ismeri az inkább reál beállítottságú tanárnőt, az tudja: karakteres egyéniség ugyan, szabály- és értékkövető, de az irodalom nemcsak aktív éveiben volt napi menedéke, ma is megrendíti lelkét a szép szó...

Három igazgató mellett volt és maradt a „katgimi” egyik ikonikus tanáregyénisége, s ma is jóleső érzéssel emlékezik iskolai műsorokra, lelki gyakorlatokra, nagyböjti vagy adventi készültre. Arra szegődött, hogy a tudás mellett a szép, a jó, a nemes, az erkölcsi tartás örökre fogó tintaként beleíródjon tanítványaiba, és

tisztában volt azzal, hogy a kereszténység tettekkel „fertőz”. Büszke a diákjaira, akiket kiengedett a nagybetűsbe, s jólesik, ha olykor-olykor eljutnak hozzá a hírek, a már az élet utcáját – néha szácutcáját – járó növendékeiktől.

Szörényi Jánosné évtizedek óta énekel a Szent Imre-templom kórusában. Azt mondta, Isten dicsőségére állt be az énekkarba, de számos kirándulás, hazai és külföldi fellépés ízét-örömét is őrzi. Férje rögzítette azt a CD-felvételt, amely egyházi ünnepkörökhöz kötve igazolja: nagy kincs e kórus. Szörényiné szerint a Kardos házaspár vezetésével, illetve orgonakiséretével működő vegyeskar az egyházi zeneirodalom javának birtokosa, és szolgálatával közelebb emeli a hívek lelkét Istenhez.

Hazafias Népfrent Somogy Megyei Bizottságának Elnöksége által kiadott 16 pont igen határozottan fogalmazta meg a mezőgazdasággal és a parasztság helyzetének javításával kapcsolatos elképzeléseket. 1956 forradalma a földművelésből élők többsége számára a kisparaszti gazdálkodáshoz való visszatérés kísérletét és lehetőségét is jelentette.

Édesapánk örömtől mámoros volt ezekben a napokban, hisz régóta mondogatta már, hogy nem maradhat tovább ez a diktatúra, hogy változás kell, különben belepusztulunk.

– Gondolod, hogy kimennek az oroszok?
– kérdezte édesanyánk reménykedve. – Nem merek igazán hinni benne, hisz anynyi szörnyűségen mentünk már keresztül, hogy a reményt is elvették már tőlem.

Apánk csak ült a rádió előtt és tekergette a keresógombot. Hol a magyar adókat hallgatta, hol a Szabad Európa Rádiót. Sajnos az utóbbi adását örökösen zavarták. Ezért néma csendben kellett maradnunk, hogy megértse, mit is mond a bemondó. Óráról órára történt valami. Édesapánk egymásután sorolta a történéseket nekünk, de úgy csapongtak a gondolatai, hogy ne-

hezen tudtam követni. A lényegét azért sikerült kihámoznom belőle. Agyon izgultam magam a velem hasonló korú pesti fiatalokért, akik a forradalom első napját követő napokban, a szabadságharc napjaiban felvették a harcot a szovjet csapatokkal szemben. Megsírattam azokat, akik százával ottmaradtak holtan az utcaköveken, ifjú életüket feláldozva a hazáért.

Közben október 30-án négy párti koalíciós kormány alakult az 1945-ös kormány mintájára. Nagy Imre rádióbeszédében bejelentette a többpárti rendszerre való visszatérést. Az MDP elnöksége feloszlatta a pártot. Nagy Imre jóváhagyta a Forradalmi Karhatalmi Bizottság megalakulását, amely a honvédség, valamint a rendőrség és a nemzetőrségbe szervezett felkelők részvételével tartotta fenn a rendet. Másnap Nagy Imre a Kossuth téren tartott beszédében bejelentette, hogy Magyarország tárgyalásokat kezd a Varsói Szerződésből eredő kötelmei felmondásáról. Végül november 3-án a Parlamentben tárgyalás kezdődött a szovjet csapatok kivonásáról. Amikor november 4-én hajnalban megindult a szovjet támadás a forradalom leverésére, Nagy Imre rádióbeszédében tájé-

Az értékközvetítés élteti

Szörényi Jánosné Budapesten született, de 75 éve Kaposváron él. Kaposmérőben kezdte tanári pályáját, majd a Munkácsy Mihály Gimnázium, később a Nagyboldogasszony Római Katolikus Gimnázium és Általános Iskola tanára lett. 15 éve nyugdíjas. A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége kaposvári csoportjának a titkára. Nyugdíjasként is az értékközvetítés élteti. Fia orvos, lánya műszaki rajzoló. Három lány- és két fiúunokája van.

Ahogy nagyító alá vettük a múltat, nemcsak események villantak fel, hanem arcok, jellemek is előbújtak az emlékek zsákjából. Némely arcot örökre elfeledné, de Jézus az ellenségszeretetre (is) tanít bennünket. Alázattal a nehezebb életrészek is könnyebben feldolgozhatók. S könnyebb a múltutazás, ha belelapoz tucatnyi fotóalbumába, hiszen Vali kiváló fényképész. Németország, Svájc, Olaszország és Finnország áll szívéhez legközelebb, persze csak szülőföldje után. Nemcsak a fotók töltik el kellemes nosztalgiaival, hanem a dokumentáció szándékával készített felvételek is – iskolabövítekről, egyházi és világi programokról. Tevékeny életművet tudhat magáénak a Szent Gellért-díjas tanárnő. Balás Béla, az egykori és Varga László, a jelenlegi főpásztor aláírásával kapta meg 3 éve azt a díszoklevelet és emléklakettet, amellyel 25 év kitartó szolgálatát köszönte meg az egyházmegye vezetésének.

kozta a közvéleményt, majd a jugoszláv követségre menekült. Ma is emlékszem szüleim rémült, kétségbeesett arcára, hisz sejtették, hogy nem akármilyen megtorlások következnek. Megrázó napok voltak '56 novemberének szomorú napjai. Anyánk nem hallgatta többé a híreket, annál bánatosabb volt, hogy másra is tudott volna gondolni, mint a forradalom leverésére és a jövőre, melyet ijesztőnek látott.

– Csúnya idők jönnek ezután az egyházza – mondta édesapánk szomorúan. – csak abban bízhatunk, hogy a Jóisten, mint mindig, most is velünk lesz.

A forradalmunk leverését követő idők kegyetlenül nehezek voltak. Ellenforradalomként lehetett csak említést tenni róla, bármennyire is tudtuk, hogy szabadságharc volt, mélyen hallgatnunk kellett róla. Aztán eljött végre az idő, amikor nemzeti ünneppé léphetett elő. Sokunk számára valóban ünnep, ám vannak, akik ma is gyalázzák. Mivel emlékeimben ma is elevenen él 1956 október 23-a, a legkevésbé, amit megtehetek, hogy hálával és tisztelettel emlékezek minden évben '56 hőseire.

A „szépség labirintusában” a tavasszal elhunyt Töröcsik Marira is emlékeztek

A szív csendjében fogant Pilinszky életműve

Szöveg: LŐRINCZ SÁNDOR

Fotó: KLING MÁRK ÉS VIGH ISTVÁN

A hogy Pilinszky kalandozni hívta a gyerekeket a tükörben, úgy szólította meg a Szivárvány Kultúrpalota közönségét Vecsei H. Miklós és Szabó Balázs a Szivárvány című előadói estjükkel. A huszadik század jelentős költőjének életműve kitüntetett helyet kapott a színész-zeneész páros szívében, ezért járják produkciójukkal az országot – versekkel, gitár- és brácsadallamokkal megbabonázva a fiatalokat (is).

A Szivárványba a Kaposvári Egyházmegye meghívására érkeztek, ám a pandémia késleltette a találkozást. Most viszont zsúfolásig megtelt a kultúrpalota, a nézők pedig mintegy 80 percnyi varázst kaptak költészetből, muzsikából, anyaszeretetből, istenkeresésből, evangéliumi példákából, szerelemből és az életünket át-átszövő talányból. Úgy is fogalmazhatnánk: az egyház arcából, hiszen hagyománya van az egyházmegyében, hogy Tolnai Mária jóvoltából egy-egy előadó, s közösség érkezik a püspöki székházba, hogy régi és új színek vegyítésével

rajzolják meg az egyház valódi arcát. Varga László megyés püspök köszöntőjében elmondta: Kalkuttai Szent Teréz anyától tudja, hogy Isten a csend barátja; Isten a szív csendjében beszél, s úgy véli: a Pilinszkytól ajándékba kapott versek és prózák ebből a csendből – Isten csendjéből – születtek. Arra is utalt: Pilinszky János A címzett „ismeretlen” című, az Új Emberben megjelent írása józanította ki fiatal ko-

rában, amikor hivatáskrizisben volt, és ez által sikerült végleg igent mondania Isten hívására.

Vecsei H. Miklós az előadói est kezdetén szabadkozott: elfelejtette magával hozni a szöveggönyvet. Ha nem jegyzi meg, észre sem vettük volna, hiszen elementáris erővel mondta-kísérte a verseket, s oly szeretettel beszélt kedvenc költőjéről. Szabó Balázs dalszerző-énekes, a Szabó Balázs Bandája vezetője zenészként, s barátként működött közre a költői életmű megidézésében – olykor évődő megjegyzésekkel tarkítva-gazdagítva az estet, melynek legfőbb rendezője – szöveggönyv ide vagy oda –, a hitelesség volt. És az a látszólagos könnyedség, ahogy a páros interpretálta a száz éve született, hihetetlen intellektusú költő verseit, nyilatkozatait – felelevenítve a nagynénikkel tarkított kamaszkort, az útkereső vergődést. A két előadó szinte kézen fogta a publikumot, hogy a „szépség labirintusában” kalauzolja a nagyérdeműt. Elhangzott: a Pilinszky által Magyarországon ismertté tett Simone Weil francia filozófustól származik e metafora, amely mitikus életszituációba vezérel, miszerint a

Pilinszky vidám is tudott lenni

Pilinszky egyébként nemcsak szomorú, hanem vidám is tudott lenni. E sorok írójának Töröcsik Mari mesélte Kaposváron a Naphosszat a fákon című darab egyik próbája előtt: „Kevés emberen derültem annyit, mint amikor János beszélt, különösen saját magáról. De így is halt meg. Mesélték: az ügyeletes orvos és a nővérek körülállva hallgatták Pilinszkyt, aki azt ecsetelte, hogy amikor bevitték az intenzív osztályra, és ott feküdt az ágyon csövek között, miként látta önmagát. Annyira nevettek rajta, hogy harsogott a kórház. Ő is felkacagott, s így halt meg.”

„szépség labirintus, melyben ugyan sokan elindulnak, de a legtöbben megtorpannak. Akik viszont odabenn maradnak, azokat Isten bekebelezi, majd kiokádja. Ezek után már ők tessékkelik beljebb az arra járókat. A beavatás csakis az anyagon keresztül történhet, ami testi és lelki szenvedéssel jár. A lélek az anyag szerint gravitál folyamatosan, és ezzel csakis a kegyelem helyezkedhet szembe.”

Humorral vegyes játékosság és különös mélység kettőssége uralta az előadást – ezzel is megidézve Pilinszky személyiségét –, mely hosszú csendeket diktált a léleknek. Elég, ha a költő halálos ágyán fekvő édesanyjának utolsó szavára – a tenger –, vagy a vele mi ház-béli kvaterkázására gondolunk. A vendéglátó Töröcsik Mari-Maár Gyula házaspáron kívül Pilinszky és Fejes Endre, a Rozsdatemető szabadszájú írója volt jelen. S míg folyt Vecsei len-

dületes történetmesélése, ismert és kevésbé ismert művek hangzottak el – szikár-keményen vagy zenei kísérettel. Vecsei nyomatékositotta: Pilinszky életművének tulajdonképpen nincs zenitje, mert tizenhét esztendősen ugyanolyan nívón alkotott, mint halála előtt, hatvanévesen.

Csillaghálóban hanyódunk / partra-vont halak, / szánek a semmiségbe táto-
g, / száraz űrt harap (...) Roppant hálóban hanyódunk / s éjféltor talán / étek leszünk egy hatalmas / halász asztalán – írta 21 évesen, 1942-ben a Halak a hálóban című versében. Majd egy évre rá: az Éjféli fürdésben: „Mert lenn hináros rét lobog, / alatt a kagylók boldogok, / szívük remegve tölti meg / a fényvel érő sűrű csend. / És mintha hívást hallana, / zuhanni kezd az éjszaka, / moszat sodor vagy csillagok, / nem is tudom már, hol vagyok?” Vecsei H. Miklós, aki Kolozsvárra

szereződött, s így egy darabig szünetel a Szívárnyék, nem rejtette véka alá: külföldi folyóiratok címlapján előbb voltak olvashatók versei, mint idehaza, így aztán világszerte ismertté lett – többek között azért is, mert soraiban nem jelent meg nemzeti „plusz”, így művei egyetlen nyelven sem kívántak lábjegyzetet. No de az is igaz volt rá – csakúgy, mint másokra – nem lehetett próféta saját hazájában.

Pilinszky viszonzatlan szerelmeiről – mint Töröcsik Mari – és házasságairól is szó esett, s a beszédes, évtizednyi csendről, amely a misztikus Simone Weil kötetét olvasva következett. De arról is: az est előadói felkerestek néhány személyt azok közül, akik jól ismerték a költőt, köztük: Jelenits István piarista szerzetes tanárt, Béres Ilona színésznőt, Maár Terézt, Töröcsik lányát, kinek keresztapja a költő volt, és természetesen Töröcsik Marit. A nemzet színészeivel két éve, már betegen elmondatták az Apokrifet. S most ezt – az est zárásaként – minimális színpadi fény mellett, vágatlanul lejátszották. Mari kezdetben nehezen artikulálva formálta a szavakat, de később már tüzesen mondta a sorokat. Közben bevallotta azt is: rosszul látja a szöveget, mert mindig bepárasodik a tekintete. (Nem vagyok most jó, bár volt azért, amikor jól mondtam verset... – jegyezte meg mellékesen.) Zsebkendőt kért, majd újra átszellemülten, katartikus erővel szavalt. A közönség némán, magába zuhanva hallgatta a még élő legendát. Mari pedig minden bizonnyal tisztában volt vele: nagy szerelmén, Maár Gyulán kívül János, a hű barát is várja már odaát.

Keresztény Ifjúsági Találkozó a Napkerék

Fotó: KLING MÁRK, NAPKERÉK EGYESÜLET

Október 27-e és 29-e között került megrendezésre a 10. Keresztény Ifjúsági Találkozó a Napkerék Egyesület szervezésében.

A 2003-ban alakult egyesület a hátrányos helyzetűek segítségét tűzte ki céljául, különös figyelmet fordítva a cigányságra. Az idén tizedik alkalommal megrendezett találkozó során a támogatott gyermekek játékos és lelki programokon keresztül mélyíthették ismereteiket és Istennel való kapcsolatukat. Az első nap Magyarországra, a Sarutlan Kármelita nővérekhez látogattak, majd énekes imaórán vettek részt.

Másnap Varga László megyéspüspök látogatott el a találkozóra, ahol a gyermekekkel beszélgetett, akiknek lehetőségük volt kérdéseket feltenni a főpásztornak. A megyéspüspök a gyermekek kérdéseire válaszolva beszélt gyermekkoráról, hivatásáról és a papságban megélt örömeiről is.

A találkozónak a kaposvári Hangya Tanoda épülete adott otthont. A főpásztor a beszélgetés végén megáldotta az épületet, a benne szolgáló pedagógusokat és a gyermekeket.

A zárónapon a mintegy hatvan fiatal a tízparancsolattal foglalkozott, majd játékos sportvetélkedőkkel és szentmisével zárult a program.

Támogatott lakóotthont adtak át Kaposváron

Támogatott lakóotthon nyílt Kaposváron. A Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete által működtetett épületben a mozgáskorlátozottak és az értelmi sérültek is otthonra lelnek. Az épületet dr. Hegedüs Lajos, az egyesület elnöke mutatta be. A lakóotthont és lakóit Varga László megyéspüspök áldotta meg október 13-án. Fülöp Attila az EMMI szociális ügyekért felelős államtitkára hangsúlyozta: tizenkét ember élete fog megváltozni, akik jobb lehetőségeket és

életkörülményeket kapnak. Mindemellett nagyon fontos az üzenet: abban hi-

szünk, és azért dolgozunk, hogy ép és fogyatékoság-

aránt megtalálják helyüket, számításukat ebben a társadalomban – fogalmazott.

Megtartották az Egyházmegyei Zsinat első ülését

Szöveg és Fotó: KLING MÁRK

Október 15-én és 16-án tartották az első Kaposvári Egyházmegyei Zsinat első ülését. A zsinati folyamat – melyet egy hároméves előkészítő időszak előzött meg – illeszkedik a Ferenc pápa által meghirdetett szinodális folyamatba. A kétnapos esemény szentmisével vette kezdetét, melyet Varga László megyéspüspök a zsinati folyamatért és a zsinat tagjaiért ajánlott fel.

– Nagyon örülök annak, hogy Avilai Szent Teréz emléknapján kezdődik a zsinati ülésünk – fogalmazott prédikációjában a megyéspüspök. – A szentek, látva az idők jeleit az egyházban és a világban, mindig önmagukat tették válasszá. Teljesen odaadták magukat. Nem csak egyszerűen a problémákat látták és keresték a választ az idők jeleire, hanem rátették az életüket a változásra – fogalmazott a főpásztor, majd hozzátette: ha változást szeretnénk, akkor azt magunkon kell kezdeni. Azon a területen, mely leginkább érint minket. Kinek-kinek a saját, egyházban kijelölt helyén.

A bárdudvarnoki Porta Pacis Lelkigyakorlatos Házban tartott zsinati ülészen közel ötven pap, diakónus, szerzetes nővér és világi munkatárs vett részt a Kaposvári Egyházmegye egész területéről.

Zsinati nyitóbeszédében Varga László megyéspüspök így fogalmazott:

– Hálát adok a Jóistennek értetek, az eddig megtett útért és mindenért, ami előttünk van. Miután elindultunk a zsinati úton, Ferenc pápa egy új szinodális utat hirdetett a világegyházban, ez a kettő most egybeesik egyházmegyénkben. Ferenc pápa beszédéből három szót emelnék ki: találkozás, meghallgatás és felismerés.

A zsinat lényege, hogy találkozzunk egymással és másokkal, meghallgassuk az embereket és egymást, majd amit felismertünk Isten akarataként, azt valósítsuk meg.

– A két napon át tartó ülésen a zsinati tagok kiscsoportokban beszéltek át a négy aktuális tématerület – papi élet, megszentelt élet és krisztushívők tár-

sulásai, plébániai lelkipásztorkodás, egyházmegyei szervezet – előzetesen elkészített munkadokumentumait, majd a plenáris ülésen titkos szavazással döntöttek a dokumentumokhoz tartozó és a megyéspüspök elé terjesztendő javaslatokról, rendelkezésekről.

A 2022 tavaszáig tartó időszakban összesen még három alkalommal ül össze a zsinat, melynek tagjai a hat fennmaradó tématerületről fognak tanácskozni. A zsinat 2022. május 28-án, ünnepi szentmisével zárul majd a kaposvári székesegyházban. A zsinaton megfogalmazott és a megyéspüspök által elfogadott, majd kihirdetett javaslatok, útmutatás hozzájárul az egyházmegye közösségi és lelki megújulásához.

Ünnepi varázsban

Szöveg: FLAMENT KRISZTINA
Fotó: KLING MÁRK ÉS ARCHÍV

Az esztendő körének – számomra – a legmisztikusabb időszaka az adventi várakozás időszaka, készülődés az ünnepre! Manapság szokás szerint feldíszítjük a lakást, süteményt sütünk, de ismerjük vajon a szokásaink eredetét? Íme egy kis összefoglaló, amelyet ezen szokások nagy tudójától, Molnár V. Jóska bátyámtól tanulhattam. Fogadják szeretettel!

Advent a várakozás ideje. A hajdan Szent Mártonnal kezdődő „várakozás” mára négy hétre szűkült. A falu népe ilyenkor a zajos mulatságtól is tartózkodott csak a disznótorok szertartásos, és egyben családi hangulatában oldódott egy csöppet fel. Muzsika itt sem volt, legfeljebb dudu szólt, amely ráncbaszedő, mágikus hangszernek számított. Szentséges ízét az adventnak a hajnali mise, a roraté adta meg.

Az adventi koszorú készítése nem magyar hagyomány, de ha már átvettük, „magyarosítottuk”. Az eredeti adventi koszorú, nem színes és csillogó, mint manapság. Advent első vasárnapján készítették el. Szerkezete kör és kereszt, a kereszt közepén csipkebogyó, amely jelöli a mágikus pontot, ahol Isten belép a világunkba. Egyszerű fűzfavessző-

ből készült, körbefonva fenyőgallyakkal. Négy mésviasz gyertya a négy égtájat szimbolizálja. Az egyik legfontosabb elemét, a keresztet azonban ma kihagyják a készítése-

kor. A kör és benne a kereszt nemcsak egyházi szimbólum, hanem a Földnek a jele is de így néz ki a Szent Korona vagy régen a jurta, szintén felülről. Kedves virágkötő barátném már csak annyit kérdez, hogy: „szokásosan kéred?” A koszorúmba belevarázsolja a keresztet és a saját kertjéből hozza hozzá a csipkebogyót!

A Luca búza elvetése egyik kedves elfoglaltságom ebben az időszakban! Néhány évvel ezelőtt kitaláltam, hogy ezt adom a barátaimnak ajándékba. Tavaly már 22 cseréppel kellett vetnem, mert várják, hogy az asztalukra telessék... A Luca búzát december 13-án kell egy cserépbe elvetni. Csigavonalban kell szórni a magokat a földbe, amely a Tejút, azaz a Lölkök útjának vonalát követi. Szent estére kizöldell. Régen a közepébe egy szentelt gyertyát tettek, átkötötték kék szalaggal, amely Mária köpenyének színét idézi meg,

és a karácsonyi asztal közepére állították. Luca búza a húsvéti mezőt, a szalma, amit a karácsonyi asztal alá tettek a születést, a gyertya Jézus áldozatát, a minden-jóságot jelképezi. (Aratáskor kora hajnalban az emberek elmentek a templomba, ahol megáldották az aratószerszámokat is. A búzamezőn a ház legidősebb asszonya a sarlójával három suhintott, és a háromvágásnyi búzakaralást este hazavitte. Ebből pergette ki decemberben a búzaszemeket és vetette el a Luca búzát.) A karácsony a téli napforduló ősi ünnepe, a kereszténységben Jézus Krisztus földi születésének emléknapja. Az öröm és a békesség, a család és a gyermekség, az otthon és a szülőföld, az életet adó fény megszületésének ünnepe. A világosság győzelme a sötétség felett.

A karácsonyfa a XIX. században polgárházakba érkezett jövevény. Fokozatosan terjedt el a falvainkban. Almával és aranyozott dióval díszítették.

Karácsonyfát a régiségben magyar ember nem állított! Karácsonykor a mestergerendára akasztottak fel egy jókora fenyőágot. A hagyomány

szerint minden ház kertjében állott egy fenyőfa, – ez a meséinkben az égig érő fa, a fényfa – amely az égbe, a Jóisten felé növekedik. Ha felnéztek az égre a fenyőfa tetején „ült” a sarkcsillag. Hitünk szerint azon ül a Jóisten és vigyázza a földet. A fényfát, az Istenfát pedig kivágni nem szabad!

A karácsonyi asztalt, amely a házi oltár, a hálaadás, a könyörgés eszköze volt, s az éjféli mise után készítették el. Az éjféli mise Úrfelmutatása alatt az istállókat, amelyekben friss búzaszalmán állt a jóság égi fény töltötte be, s ha e mágikus percben szalmát adtak a lónak, az bizony táltossá változott. A kutak, források vize egyetlen pillanatra aranyos vízzé vagy borrá változott, s aki ezt a pillanatot eltalálta, egészséget és szépséget ihatott belőle. Ebben merítették meg azokat az almákat, amelyek közül egy a karácsonyi asztalra került. A gazda az almát annyi szeletre vágta, ahányan az asztal körül álltak, a Mindenséggel való együvé tartozás, a család összetartozásának jeleként. Egy a mosdóvizbe, ebből mosdottak vízkeresztig. Egy pedig az állatok

itatóvizébe került. Mézbe mártott fokhagymát és mézbe mártott diót is ettek. A fokhagyma elűzte a betegségeket, az angyalszárnyra hasonlító dió pedig áldást, szerencsét hoz. A karácsonyi bejgli (régiben kalács) töltelékének csigavonala is a Tejutat jelképezi. Hitünk szerint onnan jöttünk és oda is térünk vissza Teremtőnkhez.

Betlehemesekkel és regölőkkel ma már csak vidéken, s ott is csak ritkán találkozhatunk. „... a szent este előtti időszak rítuscselekményeinek fő tétje a gondolatok-érzelmekek-indulatok lecsendesítése, a kozmikus és egyben üdvtörténeti rendhez való igazítása, és ez minden kétséget kizáróan a betlehemes „játékok” tisztje.

Az égi fény újjászületésének, illetve testet-öltésének magasztos eseménye után viszont a serkentés válik fő feladattá, ezt a regölés harsány bőség- és termékenységvarázsló megnyilatkozásai hivatottak teljesíteni. Sarkított fogalmazásban: a betlehemezők az óév rendberakásán fáradoznak, míg a regölők az újév indítására, jótékony energiákkal való feltöltésére vállalkoznak.”

Ügyes kezű hitoktatók szabtak-varrtak

Biblikus figurák születtek a püspökségen

Szöveg és fotó: KLING MÁRK

Az őszi tanítási szünet kezdetén biblikus figurák készítésére nyílt lehetőségük a Kaposvári Egyházmegye hitoktatóinak.

A kétnapos foglalkozás keretében készített figurák jól használhatóak oktatási segédeszközként a hittanórán akár a Kett-módszer keretében, akár egy-egy bibliai életkép megjelenítéséhez.

– Magyarországon még kevésbé ismertek ezek a figurák – emelte ki György-Dávid Anita, a foglalkozás vezetője –, azonban Németországban és Svájcban nagyon elterjedtek. A drótvázra épített figurák minden ízülete és porcikája mozgatható, így a testbeszéd révén testtartásukkal fejezik ki a történetben elfog-

lalt szerepüket és jelenítik meg érzéseiket. Ezzel a tulajdonságukkal tudják segíteni az oktatást és képesek kommunikálni a velük való

munka során – fogalmazott György-Dávid Anita, majd elmondta: a minőségi alapanyagok nagyrésze Svájc-ból érkezik, a hajuk például állati szőrméből készül, mely élethű hatást kelt.

A nagy érdeklődésre való tekintettel már második alkalommal szervezték meg a foglalkozást a Kaposvári Püspökségen, melyre a következő években is várják az alkotni vágyó hitoktatókat.

